

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2022

1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta

Luodon kunnan tarkastuslautakunta koostuu viidestä varsinaisesta jäsenestä, jolla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanvaltuusto on nimennyt tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 08/2021- 5/2025. Tarkastuslautakunnan valtuutetut ja varajäsenet toimintavuoden aikana ovat:

8/2021 – 5/2025:

<u>Valtuutettu</u>	<u>Varajäsen</u>
Sten Bobacka, ordförande	Heidi Edén
Pernilla Löfs-Grankulla, viceordförande	Markus Svenlin
Katarina Barkar	Joakim Svenfelt
Andreas Peltola	Johnny Blomqvist
Barbro Bång	Marianne Rahja

Lakisääteisen tarkastuksen on suorittanut KPMG Oy Ab vastuullisena tilintarkastajana OFGR Martin Slotte. Kansliasihteeri Maria Peltomaa on toiminut lautakunnan sihteerinä.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään Kuntalain 121 § mukaan seuraavasti:

”Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta, valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi, valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.”

Tarkastuslautakunta on tutustunut mm. seuraaviin asiakirjoihin:

- hallintoelinten pöytäkirjat
- talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2022-2024
- henkilöstökertomus 2022
- laaja hyvinvointikertomus 2021-2025
- kunnanhallituksen allekirjoittama tilinpäätös vuodelle 2022
- tiivistetty loppuraportti vuoden 2022 tilintarkastuksesta, taseanalyysi ja OFGR Martin Slotten allekirjoittama tarkastuskertomus.

Lautakunta on työssään noudattanut vahvistettua työohjelmaa ja on kokoontunut 6 kertaa toimintavuotena 2022. Hyväksytyin tarkastusohjelman painopisteenä on kyseisenä vuotena ollut teknisten palveluiden toimiala. Lautakunta on vuoden aikana tutustunut toimintaan.

Kuntalain 84 § mukaan tarkastuslautakunta vastaa kunnan sidonnaisuusrekisteristä. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Lautakunta on vuoden aikana käsitellyt valtuutettujen ja virkamiesten sidonnaisuuksia ja päivittänyt sidonnaisuusrekisteriä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 15.11.2021 talousarvion vuodelle 2022 ja taloussuunnitelman vuosille 2022-2024. Talousarvioon sisältyvät tavoitteet toiminnalle ja taloudelle. Tarkastuslautakunnan arvio siitä, ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet perustuu vuoden 2022 tilinpäätökseen, kunnallisten hallintoelinten pöytäkirjoihin ja elinten edustajien kanssa käytyihin keskusteluihin.

2. Toteutuneiden toimenpiteiden arviointi aikaisempien arviointikertomusten perusteella

Kuntalain 121 § mukaan ”Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta”.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelle 2021 todetaan, että strategiset tavoitteet toteutuivat suurilta osin ja että lautakunnat suurilta osin toteuttivat toimintakohtaiset tavoitteensa. Tarkastuslautakunta totesi, että Luodon kunnan taloudellinen tulos vuonna 2021 on jälleen kerran hyvä.

Tarkastuslautakunnan toteaa, että koronapandemia on jättänyt jälkensä kunnan toimintaan myös vuonna 2021. Osittain tämän seurauksena tietyt toimenpiteet ja toiminnot eivät ole toteutuneet kuten suunniteltua, tuloksenaan hyödyntämättömiä budjettivaroja ja toteutumattomia tavoitteita ja toimenpiteitä eri toimialoilla. Aukkaiden hyvinvointi ja hyvä palvelutaso on myös tulevaisuudessa asetettava etusijalle kunnan strategian mukaisesti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että työterveydenhuollon kustannukset laskivat vuonna 2021. Henkilökunnan terveydentilan seuranta on työntekijöiden hyvinvoinnin kannalta olennaista, erityisesti koronapandemian kaltaisten olosuhteiden vallitessa. Siksi on tärkeää, että kunta myös jatkossa aktiivisesti seuraa henkilöstön hyvinvointia ja tarjoaa työterveydenhuoltoa sekä kulttuuri- ja kuntoiluetuuksia tukeakseen henkilökunnan jaksamista ja varmistakseen henkilökunnan saatavuutta myös tulevaisuudessa.

Kunnanhallitus käsitteli 13.6.2022 § 134 vuoden 2021 koskevan tilintarkastuskertomuksen ja tarkastuslautakunnan lausunnon. Kunnanhallitus merkitsi raportit tiedoksi. Kunnanvaltuusto käsittely tilintarkastuskertomuksen, arviointikertomuksen ja tilinpäätöksen 20.6.2022 § 37.

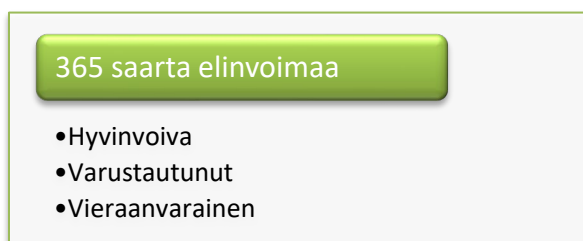
3. Miten toiminnan ja talouden tavoitteet ovat toteutuneet

a) Strategiset tavoitteet

Visio 2030: Luoto on menestyvä ja viihtyisä asuinkunta osana hyvinvoivaa seutua.

Luodon kunnan strategiset tavoitteet vuosille 2019-2030 ovat:

Strategiset painopistealueet

Hyvinvointia läpi elämän

Luodossa asukas on keskipisteessä. Osallistuminen ja vastuu ovat toimintamme ydin. Meille osallistuminen merkitsee, että luomme kuntalaisille mahdollisuudet elää hyvä elämä kaikissa elämänvaiheissa.

Varhaiskasvatusta ja perusopetusta on edelleen tarjolla jokaisessa kunnan osassa ja kannustamme koulutustason nostamiseen. Toiminnasta vastaa osaava ja motivoitunut henkilökunta, joka omaksuu uudet kasvatusopilliset tiedot ja toteuttaa ne käytännössä. Erityistarpeet on huomioitava paremmin esikoulussa. Kannustamalla koulutustason nostoon on meille tärkeää. Luomme monipuolisen asumistarjonnan kaiken ikäisille.

Yhteenkuuluvuutta vahvistetaan lisäämällä kunnan ja yhdistyselämän välistä yhteistyötä. Kuntalaisten yhteiset kohtaamispaikat vahvistavat identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Luonto- ja kulttuurielämykset parantavat elämänlaatua ja edistävät hyvinvointia. Kulttuuritoiminta vahvistaa omaa identiteettiä.

Kaikille hyvä elämä

- Osallistaminen asukkaat keskiössä
- Sosiaalinen, fyysinen ja psyykinen hyvinvointi
- Syrjäytyneisyyden ja väärinkäytön riskit huomioiden
- Agenda 21:n mukainen kestävä kehitys

Koulutus

- Koulutukseen kannustaminen "tieto on cool"
- Osaava, sitoutunut henkilöstö
- Uusien pedagogisten menetelmien nopea käyttöönotto
- Oikeanlaista opetusta oikeassa paikassa (erityistarpeet huomioiden)

Varhaiskasvatus

- Innostavaa johtajuutta
- Järjestelmällinen jatkokoulutus ja rekrytointi
- Sijaispankin käyttöönotto

Hyvää asumista kaiken ikäisille

- Eri ikäryhmien tarpeet huomioidaan
- Monipuolinen, tarkoituksenmukainen ja riittävä asuntotarjonta

Identiteetti ja yhteenkuuluvuus

- Viihtyisiä kotaamis- ja kokoontumispaikkoja kaikissa kunnan osissa
- Luonto- ja kulttuurielämyksiä kaikille
- Monikielisyys huomioidaan

Lisääntynyt yhteistyö yhdistysten ja kolmannen sektorin kanssa

- Järjestelmällinen yhteydenpito ja aito kumppanuus yhdistysten kanssa
- Sopimukseen perustuvat avustukset otetaan käyttöön

Varustautuneena tulevaisuuteen

Valmistaudumme hyvin tuleviin muutoksiin. Jatkuva väestönkasvu edellyttää vastuullista johtajuutta ja viisaita päätöksiä. Haluamme parantaa kykyä ennakoida tulevaisuutta, huomioida riskit ja hyödyntää mahdollisuuksia. Innovatiiviset ratkaisut edellyttävät koko kunnalta luovaa ajattelua.

Kuntatalouden on aina oltava tasapainossa. Kansalliset poliittiset päätökset ovat vaikeasti ennustettavissa. Talousarvioiden ylijäämillä rakennamme puskurin tuleville investointitarpeille. Palvelutuotannon taloudelliset vaikutukset ovat aina oltava kansallista keskiarvoa parempia.

Yhdyskuntasuunnittelun tulisi perustua kokonaisnäkemykseen. Varhaiskasvatuksen lisääntynyt kysyntä vaatii uusia rakennusinvestointeja ja henkilöstön rekrytointia. Väestönkasvu vaatii aktiivista kaavoitusta, asuntotuotantoa ja infrastruktuurin laajennusta.

Tulevaisuuden Luodossa asukkaat asettavat entistä korkeammat vaatimukset elämänlaadulle, kannustavalle arjelle ja kestäväälle ja joustavalle elämäntyyliin. Luodolla on kaikki edellytykset saavuttaa tämän trendin. Kokonaisvaltainen hyvinvointi perustuu virkistysmahdollisuuksien ja kulttuuritarjonnan jatkuvaan kehittämiseen. Kestävyys näkyy energia-, jätteidenkäsittely- ja liikenneratkaisuissa. Digitalisaatio kehittää kunnallista palvelutuotantoa ja tekee asukkaiden elämästä joustavampaa.

Muutokset ennakoiden

- Osallistava poliittinen johtajuus
- Vastuullinen johtajuus
- Henkilöstön sitoutuminen kaikilla tasoilla
- Alueellinen yhteistyö

Kokoaisnäkemykseen perustuva kestävä yhteiskuntasuunnittelu

- Kunnalla on kunnianhimoiset omaa toimintaa koskevat ympäristö- ja ilmastotavoitteet
- Ilmatoriskit huomioidaan kiinteistöjen ja infrastruktuurin kunnossapidossa ja rakentamisessa
- Ilmatoriskit huomioidaan kaavoituksessa
- Uusiutuvia energialähteitä hyödynnetään paremmin
- Kaikkia kiinteistöjä hyödynnetään tehokkaammin
- Kestävää resurssien hyödyntämistä (indikaattorien mukaan)
- Olemassa olevien kylärakenteiden vahvistaminen

Kestäviä energia-, jäte- ja liikenneratkaisuja

- Kaikki kunnan omistamat kiinteistöt lämmitetään uusiutuvalla energialla 2025
- Hajakuormituksen vähentäminen vesistöissä, asuntokannan liittymisaste vesiverkoston 85 %
- Joukkoliikenteen lisääntyvän hyödyntämisen mahdollistaminen
- Kunnanomistamat autot ilmastoviisaita 2025
- Latausasemia ja bioenergiälähteitä saatavilla kunnassa

Elämänlaatua ja hyvinvointia

- Ymäristöystävällisiin valintoihin ja kestäväan elämäntapaan kannustaminen
- Panostaminen virkistysmahdollisuuksiin Luodon urheilupuistossa ja kunnan eri osissa jatkuu
- Virkistys- ja kulttuuritoimintojen kehittäminen ja näkyvyyden lisääminen
- Hyvinvointiva hoitotyö joka huomioi vanhusten ja liikuntarajoitteisten tarpeita ja omaa kykyä
- Toimiva monialainen yhteistyö Pohjanmaan hyvinvoinnialueen kanssa oppilashuollossa ja keiken ikäisten ennaltaehkäisevässä työssä

Talous tasapainossa

- Toimintakustannukset asukasta kohden ovata alle maan keskiarvon
- Velkataakka asukasta kohden ei ylitä maan keskiarvoa
- Tuloveroaste tulisi alittaa maan keskiarvon
- Tulorahoitusta käytetään investoinien rahoittamiseen
- Kriisikuntakriteerit eivät täyty

Väestönkasvu

- Kunta kasvaa vuosittain noin 60 henkilöllä
- Aktiivista kaavoitusta ja infrastruktuurin käyttöönottoa tonttitarjonnan turvaamiseksi kaikissa kunnan osissa
- Liikenneturvallisuus taataan panostamalla kevyen liikenteen väyliin

Tehokas palvelutuotanto

- Uusia digitaalisia palveluratkaisuja
- Optimaalinen palvelurakenne ja hyvin toimivat digitaaliset järjestelmät
- Innovatiiviset, luovat ratkaisut kaikilla sektoreilla

Elinkeinoelämä ja työllisyys

- Työllisyystaso on maan 10 parhaan joukossa
- Teollisuustonttien tarjonta turvataan
- Joustavien tilaratkaisujen tarjonta
- Aktiivinen osallistuminen yritysten perustamiseen ja työvoimarekrytointiin liittyvään alueelliseen yhteistyöhön

Strategiset investoinnit

- Varhaiskasvatuksen uusi yksikkö
- Kevyen liikenteen väylät
- Panostus kiinteistöjen uusiutuviin energialähteisiin
- Kiinteistökohtaisten viemäriverkostojen laajentaminen ilmastotavoitteen saavuttamiseksi

Välkommen till Larsmo Tervetuloa Luotoon

Luodon on entistä paremmin hyödynnettävä niitä vetovoimatekijöitä, jotka herättävät asukkaissamme ja ympäristössämme myönteisiä mielikuvia. Voimme vahvistaa kunnan alueellista vetovoimaisuutta ja lisätä Luodon tulomuuttoa panostamalla markkinointiin ja viestintään.

Tulomuutto vastaa lisääntyneeseen työvoimatarpeeseen, mikä mahdollistaa taloudellisen kasvun ja vakauden jatkumisen.

Panostamalla lisääntyneeseen tulomuuttoon vahvistamme samalla omaa kotouttamisosaamistamme. Palvelutuotanto tulisi paremmin huomioida uusia monipuolisia tarpeita.

Vetovoimatekijät

- Luonto ja saaristoympäristö
- Rannaläheinen asuminen
- Viihtyisät asuin ympäristöt
- Hyvä palvelutarjonta lähietäisyydellä
- Palvelulupaus kuntalaisille

Markkinointi, viestintä

- Hyvän imagon ja myönteisten mielikuvien ylläpitäminen
- Myönteiset kertomukset jotka inspiroivat
- Helposti saatavilla olevaa tietoa kaikille

Tulomuutto

- Asuntojen ja tonttien tarjona tasapainossa
- Työvoiman lisääntyvä maahanmuutto
- Hyvä kotouttaminen

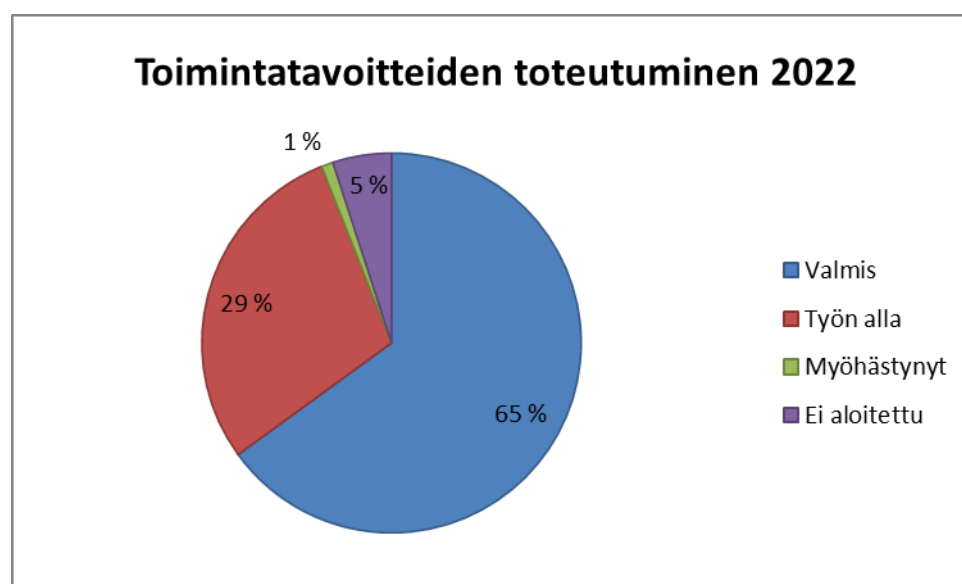
Talousarvion strategiset tavoitteet ovat suurilta osin toteutuneet.

b) Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Toiminnan ja talouden arviointi hallintokunnittain

Eri toimialueille asetettujen tavoitteiden toteutumisen tarkastuksen yhteydessä todettiin:

Lautakunnat ovat suurilta osin saavuttaneet niille asetetut tavoitteet.

Toimintatavoitteiden toteutumisaste, tilinpäätös 2022

Keskusvaalilautakunta

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 19 900 € alle budjetin.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 1 900 € alle budjetin.

Kunnanhallitus

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet yleisesti ottaen toteutuivat. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 454 500 € alle budjetin. Summaan sisältyvät seuraavat kustannuskokonaisuudet: kunnan johto ja yleinen hallinto, työllisyys, maaseutu- ja elinkeinokehitys, hanketoiminta, yleiset sisäiset palvelut, kiinteistöhallinto, maahanmuuttajien kotouttaminen ja Köpmanholmen.

Henkilöstöjaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Pandemiasta johtuen sairaspöissaolot ovat kokonaisuuteen katsottuna lisääntyneet edellisvuoteen verrattuna, mikä myös on nostanut työterveydenhuollon kustannuksia. Lisääntyneet sairaspöissaolot heijastuvat myös sijaispalkkoihin, jotka ovat lisääntyneet huomattavasti.

Ruoka- ja siivouspalvelujaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Ruoka- ja siivouspalvelujaoston nettokustannukset olivat noin 52 000 € alle budjetin. Kauden taloudelliset tavoitteet saavutettiin kokonaisuudessaan.

Suunnittelujaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Monet kaavat ovat työn alla. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 80 000 € alle budjetin.

Hyvinvointipalvelujen jaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat osittain. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 43 700 € alle budjetin. Kulttuuritoiminnan nettokustannukset olivat noin 22 200 € yli budjetin, vapaa-ajantoiminnan nettokustannukset olivat noin 13 200 € yli budjetin, työväenopiston noin 4 200 € alle budjetin ja tapahtumien noin 19 600 € alle budjetin.

Pelastustoimi

Tarkastuslautakunta toteaa, että nettokustannukset olivat noin 37 900 € alle budjetin.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset olivat noin 17,6 miljoonaa euroa. Määräraha ylittyi noin 62 400 €. Tarkastuslautakunta toteaa, että taloudellisia tavoitteita ei saavutettu.

Konserniohjauksen jaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin.

Koulutuspalveluiden lautakunta /Ruotsinkielinen koulujaosto/ Suomenkielinen koulujaosto

Tarkastuslautakunta arvioi, että toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kokonaan tai osittain. Taloudelliset tavoitteet toteutuivat yleisesti ottaen; varhaiskasvatuksen nettokustannukset olivat 59 100 € alle budjetin, sivistyshallinnon nettokustannukset olivat noin 7 300 € yli budjetin, perusopetuksen nettokustannukset olivat noin 35 300 € yli budjetin ja toisen asteen ja muun koulutuksen nettokustannukset olivat noin 23 800 € alle budjetin.

Teknisten palveluiden lautakunta

Tarkastuslautakunnan arvioi, että lautakunnan toimintatavoitteet toteutuivat kokonaan tai osittain. Taloudellisia tavoitteita saavutettiin osittain; teknisen hallinnon nettokustannukset olivat noin 300 € alle budjetin, tiet ja muut yleiset alueet noin 127 300 € alle budjetin, liikuntapaikat ja vapaa-ajanalueet noin 20 600 € alle budjetin, kiinteistöt noin 93 100 € alle budjetin, sisäiset tekniset palvelut noin 32 100 € alle budjetin, rakennusvalvonta noin 100 € yli budjetin, ympäristönsuojelu noin 2 200 € alle budjetin ja kiinteistöinventointi noin 16 400 € alle budjetin. Vesihuoltolaitoksen nettokustannukset olivat noin 3 000 € yli budjetin.

Investoinnit

Investointiosuus ei kokonaan toteutunut ja nettokustannukset olivat 3,5 miljoonaa €, joka tarkoittaa, että investointibudjetti ylittyi 144 tuhannella eurolla netto.

Muut kommentit:

Tarkastuslautakunnan toteaa, että vaikka koronapandemia onkin laantunut, on se jättänyt jälkensä kunnan toimintaan myös vuonna 2022. Pandemian vaikutukset näkyvät esim. henkilökunnan lisääntyneissä sairaspöissaoloissa. Lautakunta suhtautuu myönteisesti kaikenlaisiin hyvinvointia lisääviin panostuksiin organisaation sisällä ja kuntalaisten parissa. Lautakunta toteaa erityisesti kunnan panostukset lasten- ja nuorten terveyttä edistäviin toimiin ja kannustaa myös asukkaiden hyvinvointia ylläpitävien ja parantavien toimenpiteiden jatkamista.

4. Henkilöstö

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä ja henkilöstökertomuksessa olevien tietojen perusteella tarkastuslautakunta toteaa lyhyesti seuraavasti:

Henkilöstövahvuus ja sen rakenne

Luodon kunnan palveluksessa olevien määrä kasvoi hieman 2022. Eniten henkilökuntaa löytyy sivistyssektorilta ja varhaiskasvatussektorilta. Yli 85 % henkilökunnasta on naisia.

Ikärakenne ja eläköityminen

Työntekijöiden keski-ikä oli 46,4 vuotta, eli hieman matalampi edellisvuoteen verrattuna (47,3 vuotta 2021). 19 työsopimusta päättyi, joista 6 eläköitymisen myötä, 6 lopetti muista syistä ja 3 siirrettiin Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Arvion mukaan 3-7 kunnan työntekijöistä jää eläkkeelle lähivuosina. Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 62,5 vuotta (64,1 vuotta 2021).

Sivistystaso ja osaaminen

Kirjattuja koulutuksia ja kurssipäiviä oli 490 (523 vuonna 2021). Koulutussuunnitelma päivitettiin.

Esimiehet ja johtajuus

Esimieskoulutuksia järjestetään tarvittaessa. Esimiehet seuraavat henkilökunnan vointia esimiesalaiskeskustelujen kautta. Kyseisiä keskusteluja on käyty.

Hyvinvointi työpaikalla sekä poissaolo

KELA:n korvaukseen oikeuttavan työterveyshuollon kustannukset kasvoivat ja olivat 171 202 € (120 756 € vuonna 2021). Yhteensä 5 863 sairaudesta johtuvaa poissaolopäivää kirjattiin 2022 (3 922 päivää 2021).

Henkilöstökustannukset

Kokonaispalkkamenot eläke- ja sosiaalikulut mukaanluettuna sekä valtuutettujen palkkiot olivat noin 12,3 miljoonaa € (11,5 milj. 2021). Tehtäväkohtaisen palkkauksen ja henkilökohtaisten lisien periaatteita noudatetaan.

Muut kommentit:

Tarkastuslautakunta toteaa, että työterveydenhuollon kustannukset kasvoivat huomattavasti vuonna 2022. Lautakunta suhtautuu myönteisesti panostuksia henkilöstön hyvinvointiin, jolla voidaan vähentää poissaoloja ja turvata henkilöstön saatavuus.

5. Riskienhallinta, sisäinen valvonta ja konserniohjaus

Tilinpäätös toimii hyvänä selontekona kunnan riskienhallinnasta. Myös konserniohjauksen jaoston seuranta koskien kunnan tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien konserniohjasta on tehokasta. Lautakunta haluaa kiinnittää huomioita organisaation ohuuteen, mikä voi liittyä huomattava henkilöstöriski. Uuden henkilökunnan rekrytointi ja työntekijöiden hyvinvointi on huomattava riskitekijä, joka voi vaikeuttaa toiminnan strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista

6. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Rönnliden Invest Oy

Missio

Rönnliden Invest Oy on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa tarjoamalla riittävästi toimitiloja ja toimintamahdollisuuksia uusille yrityksille strategisen osakkuuden ja uusien yritystilojen tai palveluyksiköiden rakentamisen kautta.

Visio

Yhtiön tarkoituksena on tuottaa voittoa. Voitto uudelleeninvestoidaan vahvistaakseen kunnan yrittäjyyttä ja työllisyyttä pitkällä tähtäimellä.

Tavoite

- Hyvin hoidetut ja asianmukaiset yritystilat.
- Sopivien tilojen tarjoaminen start-up yrityksille
- Hyvin hoidetut ja asianmukaiset toimintatilat sosiaali- ja terveysalan toiminnalle ja pelastustoimelle
- Kunnan ilmastotavoitteiden toteuttaminen.
- Kunnan vetovoimaisuuden vahvistaminen

Tavoite saavutettiin.

Fastighets Ab Larsmo Bostäder Kiinteistö Oy

Missio

Kiinteistö Oy Larsmo Bostäder on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa tarjoamalla riittävästi asuntoja ja eri asumismuotoja rakentamalla tarvittaessa uusia vuokrakiinteistöjä kunnan eri osa-alueille. Vuokra-asuntojen tulee olla hyvin hoidettuja ja asuntojen sisäilmaston on oltava hyvä. Asuntojen on oltava houkuttelevia vuokramarkkinoilla.

Visio

Yhtiö huolehtii siitä, että kiinteistöt ovat houkuttelevia ja hyvässä kunnossa. Vuosittaiset korjaukset ja kunnossapito toteutetaan yhtiön omin varoin.

Tavoite

- Tarjota hyvin hoidettuja vuokra-asuntoja asuntoa hakeville kaikissa kunnan osissa.
Tavoite saavutettiin.

Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy**Missio**

Kiinteistö Oy Centrumhuset on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa koskien keskusta-alueen kehittämistä hallinnoimalla Equity-kiinteistöä.

Tavoite

- Yksi Luodon kunnan kokonaan omistama yhtiö, joka tarjoaa asianmukaisia tiloja sosiaali- ja terveystoimelle, kunnan kirjastotoiminnalle sekä elinkeinoelämälle.
- Kiinteistöhallinto on tehokasta, eli kiinteistö on hyvin hoidettu ja taloudellisesti omavarainen.
Tavoite saavutettiin.

Larsmo Vatten och Avlopp Ab Oy**Missio**

Larsmo Vatten och Avlopp Ab Oy on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa, jonka mukaan asukkaille tulisi tarjota sosiaali- ja terveysministeriön laatuvaatimukset täyttävää käyttövedettä sekä järjestää jätevesien käsittelyn kunnan toiminta-alueella. Yhtiö ylläpitää ja huoltaa käyttömaisuutta siten, että ne täyttävät viranomaisten asettamat vaatimukset.

Visio

Yhtiön toiminta tulisi olla omavaraista. Toimitusvarmuus turvataan yhtiön johtoverkoston oikealla mitoituksella ja kunnossapidon avulla. Oma vedentuotanto tulisi kattaa kunnan koko kulutuksen. Vuosittaisiin korjauksiin ja kunnossapitoon käytetään yhtiön omia varoja.

Tavoite

- Hyvänlaatuisen talousveden toimittaminen kuluttajille.
- Riittävä talousveden laadusta ja toimintahäiriöstä tiedottaminen asiakkaille.
- Jätevesiverkoston rakentaminen riittävän rakennuspaikkatarjonnan ylläpitämiseksi kaikissa kunnan osissa.
- Vesihuoltolaitos on omavarainen.
- Vuotovesimäärien sekä toimituskatkosten seuranta
Tavoite saavutettiin osittain.

7. Tavoitteet talouden tasapainottamiseksi ja niiden arviointi

Kuntaliiton vuoden 2022 ennakollinen tilinpäätösanalyysi (julkaistu 8.2.2023) osoittaa, että kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vauhdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset tekijät.

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vanhojen kuntien viimeisenä vuonna 2022 vauhdilla: 5 prosenttia. Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä kuluvalle vuodelle. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi.

Luodon kunnan talous heijastaa pitkälti valtakunnallista tilannetta. Luodon kunnan talous on edelleen vakaa. Vuoden 2022 ylijäämä oli 1,54 miljoonaa euroa. Kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen yhteensä 19,7 miljoonaa euroa.

Kokonaisverotulot olivat 19 665 207 euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 215 207 eurolla. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna, jolloin ne olivat 18 559 296 euroa.

Valtionosuudet tuloslaskelmassa ovat yhteensä 16 502 154 euroa (viime vuonna 14 983 384 euroa).

Toimintatulot olivat yhteensä 3 973 794 euroa, mikä on lasku verrattuna vuoteen 2021 (4 782 369 €) Laskun selittää vesihuoltoyhtiön yhtiöittäminen. Osakeyhtiö Larsmo Vatten och Avlopp Ab Oy aloitti toimintansa vuoden 2022 alussa.

Toimintakulut kasvoivat 35 928 030 eurosta 37 895 256 euroon. Ostopalvelut kasvoivat melkein miljoonalla edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstökustannusten kasvun selittää osittain henkilöstömäärän kasvu mutta myös palkankorotukset.

Rahoituslaitoksilta ja vakuutuslaitoksilta saadut lainat olivat vuoden 2022 lopussa 25 500 000 euroa. Vuotta myöhemmin lainaa oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 22 500 000 euroa. Lainataakka kutistui siis noin kolmella miljoonalla eurolla vuonna 2022. Kaikki lainat ovat lyhytaikaisia, mikä tarkoittaa, että ne on uusittava tai maksettava takaisin vuoden sisällä tilinpäätösajankohdasta 31.12.2022. Tämänhetkisen korkotason nousun vuoksi korkoriskiä ei kuitenkaan voida sivuttaa. Lainojen vastapainona Luodon kunnalla on arvopapereita 10 miljoonan euron edestä (tilanne 31.12.2022).

Vuosi 2022 oli viimeinen vuosi, jolloin kunnat vastasivat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä erityishuollon ja pelastustoimen rahoittamisesta. Näiden toimintojen järjestämis- ja rahoitusvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023. On vielä tässä vaiheessa liian aikaista ennustaa uudistuksen vaikutuksia kuntiin.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Luodon kunnan taloudellinen tulos vuonna 2022 on jälleen kerran hyvä.

8. Arviointijärjestelmä

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on talousarviossa päätettävä keskeisistä toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Siksi tilinpäätöksestä on selvästi käytävä ilmi mitkä nämä keskeiset tavoitteet ovat. Talousarvion muiden yksittäisten toimintojen tavoitteiden toteutuminen tai toteutumisen taso on käytävä ilmi tilinpäätöksestä.

Lautakunta toteaa, että tavoitteiden toteutumisen raportoinnin esittely ja tarkkuus on saavuttanut selkeän tason ja tavoitteiden toteutuminen käy ilmi. Talousarvio voi toimia arvioinnin perustana tarkastuslautakunta- ja kunnanvaltuustotasolla.

9. Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että kunnan talous on hyvä ja että toimintaa on hoidettu asianmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa tilivelvollisille hyvän arvosanan. Suorittaessaan lakisääteistä tehtäväänsä tarkastuslautakunta ei ole nähnyt aihetta poiketa tässä arviointikertomuksessa, hallituksen toimintakertomuksessa ja tilintarkastajan raportissa esitetyistä arvioista.

Luodossa 23. toukokuuta 2023

Sten Bobacka, puheenjohtaja

Katarina Barkar

Barbro Bång

Andreas Peltola

Joakim Svenfelt, varajäsen